

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Педагогічний факультет
Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА ТОЛЕРАНТНОСТІ

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Освітня програма «Дошкільна освіта»
Спеціальність 012 Дошкільна освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

м.Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Педагогіка толерантності
Викладач	Потапчук Тетяна Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти
Контактний телефон викладача	0687591440
Е-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій викладачів

2. Анотація до навчальної дисципліни

«Педагогіка толерантності» відноситься до циклу професійної підготовки і належить до дисциплін вільного вибору студентів. Актуальність вивчення дисципліни спрямована на поглиблення знань студентів про поняття та структурні елементи толерантності

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна «Педагогіка толерантності» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних напрацюваннях і практичному досвіді педагогіки, методик з теорії виховання тощо.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - сприяти систематизації уявлень студентів про зміст та специфічні характеристики толерантності як взаємоповаги через взаєморозуміння, як основи цивілізованих стосунків

Цілі дисципліни: розкрити зміст понять «толерантність» та «інтолерантність»; опрацювати методи діагностики толерантності; розвивати толерантність студентів за допомогою інтерактивних методів; напрацювати шляхи розвитку власної толерантності студентів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні (фахові компетентності):

- КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.
- КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

Програмні результати навчання

- ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з

дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-03. Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-19.Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

ПР-20.Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

ПР-21.Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12/4
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
VI	012 Дошкільна освіта	III	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	Лекції	Практичні	Сам. робота
Тема 1. Філософські та соціальні засади толерантності. Толерантність: визначення, історія, параметри та складові	2/2	2	6/10
Тема 2. Толерантність в освітньому законодавстві України та у контексті міжнародної законодавчої бази. Толерантність як риса світоглядної позиції.	2	2	6/10

Тема 3. Моральна цінність толерантності. Межі моралі і толерантної поведінки	2/2	2	6/10
Тема 4. Психологічні передумови виклики толерантності. Кордони толерантності та інтолерантності	2	2	6/10
Тема 5. Формування інклюзивної толерантності. Комунікативна толерантність: поняття, складові, види, рівні	2	2	6/8
Тема 6. Толерантність як інтегральна особистісна характеристика. Сутність толерантного освітнього середовища	2	2	6/8
Тема 7. Виховання толерантності як основної умови конструктивної взаємодії. Роль толерантних стосунків	-	2/2	8/8
Тема 8. Виховання толерантності у дітей в умовах інклюзивного навчання Толерантність в контексті педагогічної культури вчителя	-	2/2	8/8
Тема 9. Психологія інтолерантності Методика роботи з виховання толерантного ставлення до дітей з ООП	-	2/2	8/8
ЗАГ.:	12/4	18/6	60/80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: Порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf))</p> <p>Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Практичні заняття – 90 балів. Самостійна робота – 10 балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі https://d-learn.pnu.edu.ua/ та проєктних робіт.</p>
Семінарські заняття	<p>Семінарські заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань, в т.ч. завдань самостійної роботи</p>

Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік. Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові роботи виконуються відповідно до тематики лекцій, зазначених у силабусі.
2. Академічна доброчесність. Викладання навчальної дисципліни та взаємодія із здобувачем освіти ґрунтуються на основі положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>
3. Відвідування занять. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.). Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 309 від 19 травня 2023 р.). <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/organizatsiaosvitnjogo-protsesu.pdf> та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>
4. Неформальна освіта. Результати неформальної освіти зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бех І. Д. Вибрані праці: виховання особистості : монографія. Київ : Либідь, 2021. 448 с. (Окремі розділи присвячені суб'єкт-суб'єктній взаємодії).
2. Васильєва М. П. Теорія і практика педагогіки партнерства : навч. посіб. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2018. 214 с.
3. Гребенькова А. А., Кузнецова С. В. Педагогіка партнерства: виклики сучасності. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 144 с. (Серія «Нова українська школа»).

4. Марчук В., Бахмат Н. Соціальне партнерство в освіті: зарубіжний та вітчизняний досвід. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2020. № 19. С. 45–51.
5. Панченко Т. Л. Технології педагогіки партнерства в умовах дистанційного навчання. *Наукові записки НаУКМА. Педагогічні науки*. 2022. Т. 7. С. 22–28.
6. Яланська С. П. Психолого-педагогічні аспекти партнерської взаємодії в освітньому середовищі. *Актуальні проблеми психології*. 2020. Т. 7, вип. 54. С. 182–195.

Викладач: доктор пед. наук, професор
кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Тетяна ПОТАПЧУК